

Роздуми...Думки...Думи...

Діаріуш

президента НаУКМА

№ 3

31.03.2002

СТРАТЕГІЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

11 березня відбувся "круглий стіл" Стратегічні пріоритети управління розвитком України, в якому взяли участь політики, економісти, соціологи, філософи, представники ЗМІ, зокрема - В.Ющенко, Б.Тарасюк, О.Пасхавер, М.Попович, Я.Яцків. Серед зарубіжних учасників - Гжегож Колодка (Польща), Ендрю Вільсон (Великобританія), Павло Кузнецов (Росія), Ярослав Пеленський та Богдан Футей (США). У жвавій змістовній дискусії розглядалися проблеми історичної ролі соціальної консолідації еліт у побудові демократичної держави, парадигми державного управління як механізму суспільного розвитку. Доповідь президента НаУКМА стосувалася проблем становлення молодого покоління українців, тих шляхів, якими це становлення відбувається в непростій атмосфері соціального й етичного цинізму, сповіданого вищими ешелонами сьогоденної влади в Україні.

Запрошення від ICTV взяти участь у прямому ефірі відразу після закінчення голосування 31 березня о 20.00 виглядало несподіваним, але я був запевнений, що матиму змогу протягом години коментувати результати голосування, які приходитимуть до редакції. Насправді все виявилось не так. Бездарна передача, де домінували «хохмачі» тила горезвісно відомої Верки. Російські політехнологи, котрі, як я зрозумів, працювали з «едою», «зеленими», «озимими» та «найпрогресивнішими», не приховували свого здивування результатами exit-roll. Допитувалися: а чому голосували за Тимошенко? а чому притиснули російську мову? Сергій Марков (з команди Г.Павловського) агресивно пояснював такі несподівані для себе результати «втручанням Америки». Властиве на цьому ми і «зчепилися», коли я почав говорити про реальне російське втручання... А коли побачив, що до столика вже йдуть Вітренко з Марченком, зрозумів, що тут мені робити нічого.

Поїхав на виборчий вечір «Нашої України». Там погуляло поживавлення. Багато людей підходило і хвалило наших студентів, котрі потужно попрацювали. Серед радісних облич помітив сум Богуміла Бердиховської. Польська журналістка спитала: «Чи зможуть тепер об'єднатися?». Я теж не знаю відповіді...

ЧИ ДОВІРЯЄТЕ ВИ БОДАЙ КОМУСЬ У ЦЬЙ БРУДНІЙ КАМПАНІЇ, ЗА КОГО Б ВІДДАЛИ Б СВІЙ ГОЛОС?

В.Брюховецький:

— Незважаючи на цю брудну кампанію, я проголосував би навіть за кількох, якби була така можливість: за Ющенка, Тимошенко й Мороза. Чому? Ющенко – політик, якого Україна чекала 10 років, він здатен об'єднувати людей. Є люди, які кажуть «моя об'єднана партія найрозумніша і найкрасивіша», а є люди, які кажуть: «так, ми різні, але мета в нас одна і давайте її досягати». Тимошенко – це великий професіонал, вона має мужність і харизму, що потрібно Україні, де звикли плакатися. Мороз – в аспекті політичного життя будь-якої країни повинні бути ліві погляди, і ця людина єдина в нашому лівому спектрі, яка вірить у те, що каже. 1998 року я голосував за Рух.

(Галицькі контракти, 2002, №12, с.17)

ШКОЛА ПОЛІТИЧНОЇ АНАЛІТИКИ В НАУКМА

28 березня в УНІАН відбулася презентація Школи політичної аналітики при НаУКМА, в якій взяли участь її директор проф. О.Гарань, виконавчий директор кандидат політичних наук Р.Павленко (до речі, випускник НаУКМА), голова Комітету виборців України І.Попов та президент НаУКМА. Створення Школи, яка представляла перше число свого Вісника на тему «Економіка. Технології. Ефективність: попередні підсумки передвиборчої кампанії», ми розглядаємо як важливий етап в розвитку НаУКМА. Не секрет, що в Україні достатньо слабка політична аналітика як система. Вона потребує молодих, освічених і високоморальних «гравців». Отож завданням Школи є об'єднання відповідальних за свою діяльність політологів, аналіз політичних процесів в Україні й у світі, а також сприяння системній підготовці професійних аналітиків у сфері політики. Веб-сайт: www.spa.org.ua

КОМУ ВІДІЛЛЯЮТЬСЯ СЛЪЗИ ДИРЕКТОРА?

Наприкінці лютого і початку березня Міністерство освіти і науки організувало три семінари-наради ректорів з питань проведення педагогічних експериментів у вищих навчальних закладах та шляхів подальшої модернізації вищої освіти в Україні (в Одесі, Харкові та Острозі-Рівному). Цікаво, що майже всі новації, які згадувалися в головній доповіді й у самих "рекомендаціях", у різний час уперше були застосовані саме в НаУКМА. Що ж, не так важливо, що ніхто про це не згадує, важливіше інше - наш досвід почав розповсюджуватися.

Проте складалося враження, що обмін досвідом, обговорення нових підходів в організації навчального процесу були побічною метою цих семінарів. Дати їх проведення постійно змінювалися, уточнювалися. І зрештою під кінець організатори не дуже крилися, що терміни коригуються можливостями приїзду і виступу на цих заходах високопоставлених агітаторів блоку "За єдину Україну". Так сталося і під час останнього семінару. Сяк-так перевівши 5 березня Острозьку частину, ми перебралися до Рівного, де очікувався виступ глави президентської адміністрації. Дещо нагадувало детектив - кажуть, з метою ввести в оману протестний електорат, кимось було розповсюджено дезінформацію, ніби №1 списку "за єду" не буде. Не піддалися на дезу тільки комуністи, які організовано і мляво протестували... Але в залі було такого... Стільки плакатів, лозунгів, транспарантів навіть за радянських часів не вивішували. Як ви розумієте, всі одностайні! Дуже гарний урок ректорам, як будувати демократичне суспільство. Проте багатьом з них таке подобалося - прекрасний шанс прогнутися, підкластися й запопадливо подивитися у вічі.

А я тим часом здобув інший урок. Увечері в готелі зустрів Бориса Тарасюка. Виявляється, він їздив по Рівненщині з виступами від блоку Віктора Ющенка "За нашу Україну!". На завтра було заплановано шість виступів, а тут його терміново відкликали до Києва. Я погодився замінити Бориса Івановича. І вранці вирушив у цю, як виявилось, майже сюрреалістичну мандрівку. Досвід публічних виступів свого часу я мав серйозний. За один рік періоду створення Руху мені випало промовляти понад 200 разів у різноманітних аудиторіях - від другого і третього загальношкільських мітингів, які я вів і в яких брало участь по багато десятків тисяч людей, до локальних зустрічей-бесід з симпатиками Руху, коли йшлося про перевірку цих людей стосовно їхньої здатності до реальної політичної діяльності. Було немало зустрічей і в агресивно налаштованих аудиторіях - такі організовували партійні чиновники.

Отже, подумав я, не матиму проблем - адже я в незалежній Україні, за яку ми так натхненно боролися десятиліття тому...

Перша зустріч, справді, видалася спокійною й насиченою питаннями. Відбулася вона в одному з найцікавіших навчальних закладів регіону - Рівненському економічно-гуманітарному університеті, приватному закладі, який успішно розвивається вже майже десять років і має нині 2500 студентів. Щоправда, студенти на зустрічі були достатньо пасивними - від них жодного питання не надійшло, але професори виявили активність і характер їхніх запитань свідчив, що підтримують вони Віктора Ющенка і Юлію Тимошенко. Із запевненнями, що спробуємо налагодити співпрацю між нашими університетами, ми розлучилися з цією дружельною аудиторією.

Шлях лежав до Клевана на зустріч із жителями цього містечка. І тут чекала перша несподіванка. Навскоси на дверях будинку культури,

де мала відбуватися зустріч, висіла велика записка, в якій повідомлялося, що директор поїхав до Рівного. Організатори пояснили: місцева влада заявила, що жодних зустрічей із представниками блоку Ющенко не допустить. Видно, не тільки ректорів учать...

Довелося згадати радянські часи, брати в руки мегафон, вести вуличний мітинг, який, звісно, притягав до себе й "незапланованих" перехожих та цікавих. До речі, за недоброї пам'яті совітських часів мені жодного разу не довелося стикнутися з тим, що не давали приміщення для проведення зустрічей. А от у незалежній Україні... Проте, гадаю, такі заборони лише погіршують шанси заєдистів... Як вони цього не розуміють?

Наступна зустріч відбулася в добре організованому тепличному господарстві "Зоря". Директор цієї теплиці досить прихильно поставився до нас. Люди, щоправда, перегірчені досвідом усіх попередніх виборів, в більшості заявили, що взагалі вже нікому не вірять і нічого не хочуть. Невже влада не розуміє, що то найстрашніше, коли їй просто не довіряють, а державу ототожнюють із хапугами, яких наплодила ця наша влада?

Найприкріше було в Городку. Тут нас теж не пустили до зали школи, де планувалося проводити зустріч. Пояснили, що в школі не стало світла і, крім того, поширилася епідемія Боткіна (хоч заняття в школі продовжувалися й діти спокійно вчилися, незважаючи на "епідемію"). Отже знову мітинг із мегафоном. Але не це пригломшувало. Насамперед страшно стало за моральні наслідки таких заборон. Після закінчення цього імпровізованого мітингу підійшла до нас учителька і з болем попросила, аби ми не гнівалися, бо директор у них хороша людина... А зараз він закритися в своєму кабінеті й плаче... Я не бачив того чоловіка, того якому, очевидно, погрожував якийсь "відповідальний начальник", але мені невимовно шкода цього сільського інтелігента, якого влада примушує наступати на свою совість...

(Можливо, бачили на TV, як «заєдист» №1 не стримався і вибухнув: мовляв, набридли мені ці "соплі-воплі", не знаю кого там куди не пускали, мене пускають?).

П'ята зупинка - Довгошії, де до давно неоплаюваного клубу прийшло пів села. Люди в один голос говорили, як їх примушують підтримувати лише блок влади, погрожують, збирають заяви, якісь підписи. І знову - зневіра чорним мороком насідала...

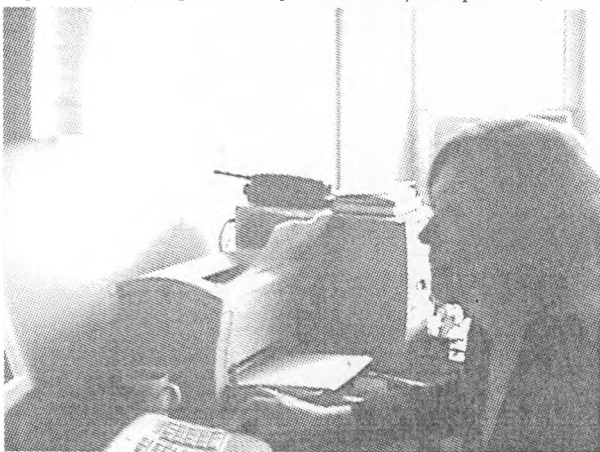
Найцікавішою за весь день виявилася остання зустріч, у райцентрі Млинів.

Найцікавішою тому, що місцева влада вирішила дати бій зайшлому київському агітатору. Дві поважні дами ставили мені "каверзні" запитання, суть яких зводилася до того, що ось, мовляв, наша сьогоднішня влада тяжко працює для народу (навіть феєрверки на свята влаштує), проте народ ніяк цього не опинить, а ви ще й підбурюєте цей народ... Але дамам довелося під гнівні вигуки підбуреного народу замовкнути.

Подвійне враження на душі залишилося від цього дня. З одного боку, жалаха безцеремонності влади (пригадуєте, у Ліни Костенко про наші дні: «Гряде неопінізм. Я в ньому не існую»). Але, з іншого, тримає на дусі те, що з'явилися цікаві молоді люди, котрі, незважаючи на шалений тиск з боку всесильного адмінресурсу, мають силу протистояти йому, і найголовніше - їх підтримують люди. Причому це не просто критики існуючого безладу (що переважно спостерігалось в період створення Руху), а ті, хто ділом довів свою спроможність творити (фермери, вчителі, голови сільських рад). Вірю, що саме за ними майбутнє.

ПОЧАТКИ ВАЖЛИВОЇ ПРОГРАМИ

1 березня відбулася зустріч президента НаУКМА, віце-президента В.Яшенкова та керівника Школи охорони громадського здоров'я І.Григи з групою експертів (Др.Жюльєн Гудман - менеджер програми Асоціації шкіл охорони громадського здоров'я в європейському регіоні; Др.Аня Крумеїч та Др.Томас Куїпер - Маастрихтський університет), яка

Кандидат медичних наук Ірена Грига.

вже двічі відвідала НаУКМА з метою вивчення можливостей відкриття магістерської програми з охорони громадського здоров'я. Під час цього візиту вдалося узгодити план дій. 2 березня експерти відібрали шість осіб для стажування в Школі охорони громадського здоров'я Маастрихтського університету - І.Грига, Н. Кабаченко, Г. Ходас, Є. Орел, Т. Семигіна, П. Замостьян. Вітаю стажерів і твердо сподіваюся, що здобутий досвід допоможе нам створити цікаву магістерську програму.

МАГІСТЕРІУМ ЯК СТРУКТУРА

— це питання стояло 19, 20, 25 березня на зустрічах президента НаУКМА з керівниками всіх магістерських програм - В.Замостьяном, Ю.Бажалом, Корті Брукс, В.Моренцем, В.Щербаком, В.Оссовським, С.Кисельовим, В.Сущенком, В.Горським, Л.Залізнякам, Н.Кабаченко, М.Глибовцем, О.Погорілим, В.Хмельком, С.Квітом, П.Шереметою, І.Григою. Обговорювалися можливості вдосконалення Магістеріуму, вираження його як самостійної структури університету. НаУКМА - єдиний ВНЗ України, що має такий виокремлений підрозділ. Практично всі керівники програм висловилися за збереження й розвиток Магістеріуму. Найбільшими проблемами лишаються запрошення висококваліфікованих учених для викладання, перевантаження студентів лекційними заняттями, необхідність збалансувати інтереси кафедри і магістерської програми, потреба глибокого переплетення наукової роботи і навчання, подолання негативного впливу на навчальний процес тої обставини, що більшість магістрантів уже працюють.

ГЛЯНЬ НА ВОДУ ТА НА СВОЮ ВРОДУ

Завершено два цікаві дослідження: а) традиційне - відділу соціально-психологічної служби - про оцінку студентами рівня викладання за I триместр, б) нове - кафедри соціології - широкоаспектне опитування студентів про НаУКМА. Гадаю, результати досліджень ще стануть предметом детального обговорення на всіх кафедрах.

Середній зважений рейтинг по НаУКМА - 82, лише одна кафедра опустилася нижче за 75 (високий) {зробімо скидку на те, що це нова кафедра; проте ще дві мають по 76???}. Найближче до 100 (дуже високий) показали кафедри філології та журналістики (по 89 балів). Негайне ж реагування потрібне в

тих, хай і всього в 12, випадках, коли оцінки викладачів становлять від 34 до 49. Та й 21 результат між 50 і 60 потребує серйозного аналізу...

Феноменальний результат із семінарів *Педагогіка вищої школи* показано в Школі соціальної роботи М.О.Голубевою - 100 балів!

У другому дослідженні занепокоєння викликають такі цифри: у 29,08% опитаних враження після вступу до НаУКМА виявилися гіршими ніж очікування; 42,5% вважають, що зміни в НаУКМА за час їхнього навчання відбулися на гірше. Хоча лише 9,4% сказали, що їх не задовольняє якість освіти, а 6,01% незадоволені навчанням в НаУКМА. 7,44% не задоволені роботою президента, 28,72% недостатньо ознайомлені з його роботою.

Президент видав розпорядження про обов'язкове обговорення результатів досліджень на засіданнях усіх кафедр.

НОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. №112-р Миколаївська філія НаУКМА перетворена на Миколаївський державний гуманітарний університет ім. Петра Могили.

Ректору МДУ Л.Клименку в чому радити.

Ця наша філія була утворена 3 липня 1996 року і за короткий час стала потужним форпостом української культури на півдні України. Отож вітаємо колег з успіхом. Тепер, крім НаУКМА, в Україні працює ще два університети, які відбрункувалися від могутнього древа Києво-Могилянської академії і в яких упроваджено наші освітні ідеї. Це дві наші колишні філії - Національний університет "Острозька академія" і Миколаївський державний гуманітарний університет ім. Петра Могили. З останнім підписано договір про заснування навчально-наукового комплексу "Києво-Могилянська академія".

ІСТОРИКО-АНТРОПОЛОГІЧНИЙ «ПРОРИВ»

Проф. Наталя Яковенко видала нову книжку «Паралельний світ». 27 березня в НаУКМА відбулася її презентація. Оскільки я одержав саму книжку напередодні, вирішив зранку в день презентації швиденько перегорнути... І «застряг» на дві години. Кропітка реставрація ідей відомих представників української суспільності XVI-XVII ст. здійснена на тонкому переламі досвіду історика й інтуїції філолога. Суб'єктивно-мотиваційна підоснова подій, що наперед характеризує внутрішню аутентичність їх з погляду учасників. Світом часом послідовніше й результативніше рухають ідеї, ніж учинки. Блискуче!

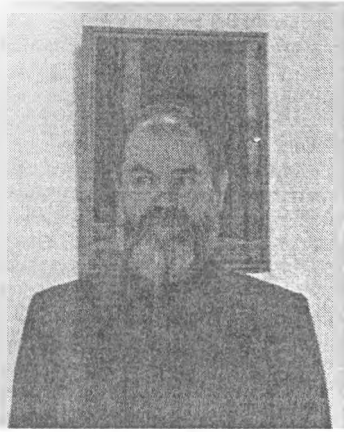
12 березня Приймальна комісія схвалила умови вступу на бакалаврські й магістерські програми НаУКМА в 2002 р. Президент затвердив їх відповідними наказами, так само як і Положення про Приймальну та Апеляційну комісії.

ЩО ПРИМУШУЄ ЗУПИНИТИСЯ...

Вакханалії минають. Музика звучить.

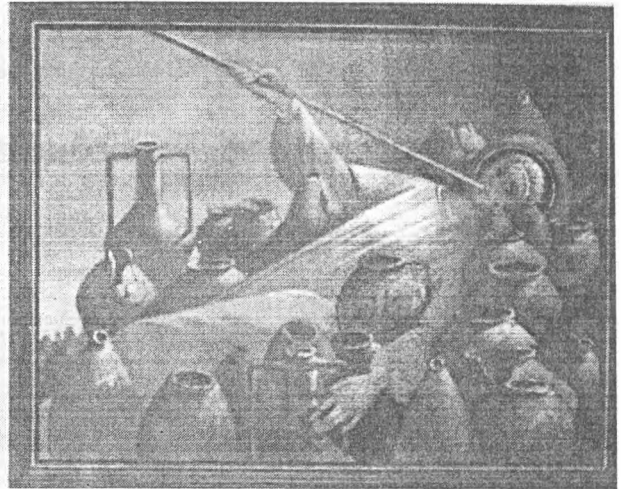
У розпалі передвиборчої веремії непомітною для широкого загалу вийшла в історію назовні скромна подія - відкриття 12 березня персональної виставки тернопільського маляра Богдана Ткачика у Галереї мистецтв НаУКМА. Кілька десятків шанувальників, лише одна телекамера, один фотограф... І світ високого мистецтва, чужий суєті.

Як хлібороб оберігає пошерхлими долонями життєдайну насінину, так давні поколоті глиняні посудини ховають у своєму вже почасти увялому просторі невідхильну таїну буття. Знак побутової речі набуває в Богдана Ткачика екзистенціального значення у вираженні невіддатної упізнаваному зображенню ідеї. Сутнісне причаїлося всередині давно фізично зниклих і патриціанських амфор, і селянських глечиків ("Усе іде, але не все минає..." - Ліна Костенко; "Что есть красота и почему её обожествляют люди? Сосуд она, в котором пустота, или огонь, мерцающий в сосуде?" - Микола Заболоцький). Художні узагальнення Ткачика монументально місткі. Деталі символічні у своїй надреалістичності. Їхнє змістове навантаження - у контексті світової культури, перейнятому українськими цивілізаційними міфами, - від часового безміру черняхівської культури - через містично-потайні "Могили на конях" - до сучасного Вавилону, що вибухнув прозою Василя Земляка і продовжився у спровокованому ним фільмі.

Богдан Ткачик

черняхівської культури - через містично-потайні "Могили на конях" - до сучасного Вавилону, що вибухнув прозою Василя Земляка і продовжився у спровокованому ним фільмі.

Контрапунктом усієї виставки я сприйняв диптих "Вічна мелодія" (1997), присвячений Іванові Миколайчуку. Раз за разом повертався до нього, зупинявся й ніби чув геніально-пронизливе Маріччине голосіння "Процаюсь, ангеле, з тобою...", теж присвячене Іванові. Справді, Вічна Мелодія.

Фото Павла Юрова.

14 березня в прямому ефірі радіо "Голос Києва" виступив президент НаУКМА як довірена особа кандидата в народні депутати О. Семерака, закликавши виборців голосувати за нашого випускника.

15 березня президент НаУКМА і віце-президент Л. Дяченко оглянули санаторій «Зірка» у Борзелі з метою визначитися щодо можливості купити частину його для облаштування ще одного гуртожитку для студентів. Добиратися до цього місця від Контрактової площі приблизно годину. Один корпус готовий до заселення. Другий потребує капітального ремонту. Біля будинків є чималий шмат землі, де можна розташувати спортивний комплекс, а також побудувати ще один житловий корпус. Перспектива виглядає заманливою... Треба шукати кошти.

15 березня відбулася зустріч президента НаУКМА з директором Британської Ради в Україні п. Ліліан Біглоу та юридичним радником Британської Ради (Лондон) п. Стюартом Гарландом. У понад двогодинній дискусії, в якій взяли участь також віце-президенти НаУКМА В. Яшенков і Л. Дяченко, керівник юридичного відділу С. Сироткіна та помічники президента В. Лясковський і Н. Дяченко, робилися спроби окреслити шляхи розв'язання деяких проблем у співпраці наших установ, зокрема щодо умов

перебування Британської Ради в приміщеннях НаУКМА. Прогрес досягнуто, але незначний. Попереду ще подібні непрості переговори.

22 і 25 березня президент НаУКМА провів переговори з академіком Юрієм Глебою щодо можливості створення в НаУКМА разом з Інститутом клітинної біології і генетичної інженерії НАНУ Центру біотехнологічних досліджень. Нині готується обґрунтування та бізнес-план створення Центру.

29 березня розпочав роботу в НаУКМА новий головний бухгалтер Сергій Володимирович Івахненко. Доцент, кандидат економічних наук. Фахівець у галузі комп'ютеризації бухгалтерського обліку.

Шло двох відгуків на Діаріум у Колезі.

Читайте листи класиків. Левко Дебелій, приміром, найбільшим лихом визнавав те, що "безперестану доводиться сперечатися, заперечувати хибні судження або погоджуватися з ними, що ще гірше. А сперечатися й заперечувати - найбільш марне заняття, і йому краю немає... Займаєшся цим і починаєш думати, що робиш діло. А це найбільше неробство. Якщо ж не сперечаєшся, то що-небудь з'ясуєш для себе так, що воно виключає можливість суперечки".

bioukh@ukma.kiev.ua